

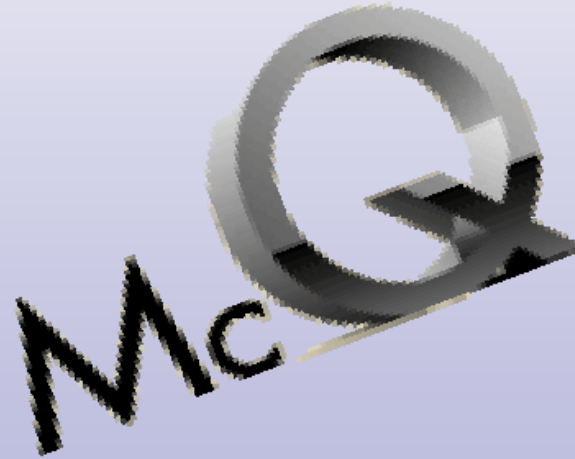
MCQ

MCQ

۱۸. محل گزینه درست را در میان گزینه های انحرافی به طور تصادفی انتخاب کنید.

۱۹. در سؤلهایی که تنه آنها جمله ناتمام است، جای خالی را در قسمت آخر جمله قرار دهید.

۲۰. دو گزینه متضاد را که یکی از آنها درست است را به کار نبرید، زیرا هرگاه در میان گزینه ها تنها یک زوج گزینه متضاد بکار رود که یکی از آنها گزینه درست سؤال باشد، احتمالاً آزمون شونده انتخاب خود را به همین دو گزینه محدود خواهد کرد و احتمال حدس زدن جواب صحیح نیز افزایش می یابد.

ادامه قواعد تهیه سؤالات چند گزینه ای:

۱۱. از به کار بردن اشاره های دستوری نامربوط خودداری کنید. اشاراتی از قبیل زمان افعال، مفرد و جمع بودن آنها را در سوال ها نباید بکار برد، آنگونه که آزمون شونده با توجه به این اشارات گزینه درست را انتخاب کند.

۱۲. در سؤالات منفی کلمات منفی را برجسته جلوه دهید، یا زیر آن خط بکشید تا به آزمون شونده کمک کند متوجه منفی بودن سؤال باشد. ۱۳. از نوشتن سؤلهایی که متن آنها منفی و گزینه ها هم منفی هستند، یعنی منفی مضاعف، احتراز کنید زیرا خواندن آنها آزمون شونده را گیج می کند.

۱۴. تا حد امکان از به کار بردن عبارتهایی مانند "همه آنچه در بالا گفته شد"، "تمامی موارد فوق"، "هر سه مورد"، "هیچکدام" و هیچ یک از موارد بالا" در گزینه ها خودداری کنید.

۱۵. سؤال ها را مستقل از یکدیگر بنویسید.

۱۶. از طرح سؤلهای گمراه کننده بپرهیزید، زیرا اغلب آزمون شوندگان مطلع تر که اطلاعات وسیع تری دارند به وسیله این گونه سؤالها گمراه می شوند.

۱۷. طول گزینه درست را در سؤالهای مختلف تغییر دهید.

تهیه شده توسط: مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشکده بهداشتی اصفهان، اصفهان

نویسنده مطالب: زهرا قاضی کارشناس ارشد برنامه ریزی درسی

آدرس پست الکترونیکی دانش: edustaff@kmu.ac.ir

طراحی و تنظیم: زینت روانگرد

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

آزمونهای چند گزینه ای

آزمون چند گزینه ای متداولترین آزمون عینی است که هم در سنجش تواناییهای مختلف و هم در سنجش یادگیری در زمینههای گوناگون تحصیلی مورد استفاده واقع می شود. آزمون چند گزینه ای هم از لحاظ یکنواختی سؤالها، هم از لحاظ حساسیت کم در مقابل حدس کورکورانه و هم از لحاظ سهولت تصحیح پاسخنامه ها بهترین نوع آزمونهای عینی است. در متن حاضر این نوع آزمون و طرز تهیه آن مورد بحث قرار گرفته و موارد استفاده آن را در سنجش انواع مختلف بازده های یادگیری معرفی می گردد.

قسمت های مختلف یک سؤال چندگزینه ای

۱. **قسمت اصلی یا تنه سؤال:** این بخش سؤال، متن اصلی سؤال را تشکیل می دهد و در برگیرنده مسئله یا موضوعی است که سؤال باید آن را اندازه گیری کند. متن اصلی یا تنه سؤال را یک جمله استفهامی یا یک جمله ناتمام تشکیل می دهد و گزینه های پیشنهادی جواب جمله استفهامی یا تکمیل کننده جمله ناقص هستند.

۲. **گزینه درست یا پاسخ سؤال:** یکی از گزینه های پیشنهادی، پاسخ درست سؤال است که آزمون شونده باید آن را برگزیند، به این گزینه، گزینه کلید گفته می شود.

۳. **گزینه انحرافی:** به غیر از گزینه درست سؤال، تعدادی گزینه دیگر نیز برای هر سؤال تهیه می شود که به آن گزینه های انحرافی می گویند. نقش گزینه های انحرافی منحرف کردن تصمیم گیری آزمون شوندگانی است که پاسخ درست سؤال را نمی دانند.

تعداد گزینه های سؤالهای چند گزینه ای (گزینه درست و گزینه انحرافی) از ۲ تا ۵ متغیر است. از لحاظ نظری هرچه تعداد گزینه ها بیشتر باشد امکان حدس زدن کمتر است اما به سبب این که پیدا کردن بیش از سه پاسخ انحرافی کار دشواری است. آزمونهای چهارگزینه ای که در آنها امکان حدس زدن جواب درست یک از چهار است، شهرت بیشتری کسب کرده اند.

متخصصان آزمون سازی پیشنهاد می کنند که طراح سؤال تازه کار بهتر است کوشش کند تا متن سؤالهای خود را در قالب جمله های استفهامی طرح کند زیرا، به این شکل، هدف سؤال به طور آشکارتری بیان می شود. اما چنانچه طرح سؤال در قالب جمله استفهامی خیلی طولانی تر از طرح آن به صورت عبارت نا تمام باشد، بهتر است از همان شکل جمله ناتمام استفاده کرد اما باید سعی نمود که تمام گزینه های پیشنهادی تکمیل کننده جمله ناتمام باشند.

انواع سؤالهای چند گزینه ای:

۱. **نوع تنها گزینه درست:** این سؤال ساده ترین نوع سؤالهای چند گزینه ای است در این نوع سؤال تنها یکی از گزینه ها درست است و بقیه گزینه ها کاملاً غلط هستند.

۲. **نوع بهترین گزینه:** در این نوع سؤال همه گزینه ها درست هستند اما یکی از آنها از همه درست تر یا مناسب تر است.

۳. **نوع منفی:** در این نوع سؤال تنه سؤال به صورت منفی بیان می شود و همه گزینه ها به جز یکی از آنها درست هستند.

قواعد تهیه سؤالات چند گزینه ای:

۱. هر سؤال باید یک موضوع مهم یا یک هدف آموزشی را اندازه بگیرد.

۲. بیشتر از یک مسئله یا یک مطلب در هر سؤال قرار ندهید.

۳. سؤالها را کاملاً روشن و واضح بنویسید و از عبارات و کلمات قابل فهم آزمون شوندگان استفاده کنید.

۴. از تکرار مطالب در گزینه ها خودداری کنید.

۵. مطالب اصلی سؤال را بطور کامل در تنه سوال بنویسید.

۶. همه گزینه های یک سؤال باید متجانس و مربوط به یک موضوع واحد باشند.

۷. سؤال را طوری بنویسید که پاسخ درست تنها پاسخ درست و یا قطعاً درست ترین پاسخ باشد.

۸. برای اندازه گیری فرایند های پیچیده ذهنی از موقعیت های تازه استفاده کنید، بطوری که با مثالهای کتاب یا مثال های بکار رفته در کلاس متفاوت باشند.

۹. **گزینه های انحرافی** را طوری بنویسید که توجه آزمون شوندگان بی اطلاع از موضوع را به خود جلب کنند.

۱۰. گزینه های هر سؤال را طوری بنویسید که از نظر **دستوری و جمله بندی** به نحوه درست، مکمل متن سؤال باشند.